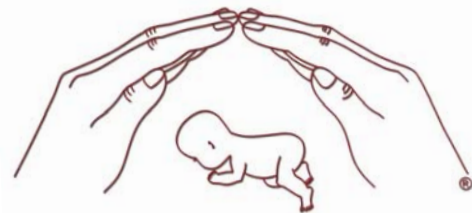

BETLÉM NENAROZENÝM

krok vstříc životu

PŘÍLOHA KATOLICKÉHO TÝDENÍKU

20 let pomoci nenarozeným

Vážení čtenáři,

také s vaší podporou letos slavíme 20. výročí díla Betléma nenarozeným. Před dvaceti lety se zrodila myšlenka pomoci dětem,

jejichž život je ohrožen už na samém začátku. Tyto děti se bránit nemohou a naše legislativa je nechává napospas lidskému sobectví. To se pro nás stalo výzvou, jak se zastat jejich života. Vzpomínám na začátky, kdy jsme přemýšleli, jak vybudovat dům pro těhotné matky, kterým okolnosti komplikují přijetí počatého dítěte, třebaže jsme neměli žádné prostředky. Tehdy byla mým nejsilnějším dojmem bezradnost. Kdesi hluboko mi však bylo jasné, že jde o důležitou věc.

Všech těch let pro maličké nenarozené si moc vážím. A přivádí mne k úžasu, jaký kus cesty už má toto dílo za sebou. Že jsou i lidé, kteří jsou tímto dílem silně osloveni, a že se počáteční nejistá hledání a snahy rozvinuly v konkrétní službu dětem na začátku jejich života a v pomoc jejich rodičům v Poradně Cesta těhotenství a v Azylovém domě pro těhotné ženy v tísni. Aby bylo prakticky možné tyto úkoly naplnit, bylo potřeba vzhledem k zákonným normám založit organizaci, která může poskytovat sociální službu – Obecně prospěšnou společnost Dlaň životu.

Naše úsilí je spojeno také se setkáváním s lidmi kolem nás, kteří si tak třeba poprvé uvědomí existenci dětí, jež potřebují naši pomoc ještě dříve, než se narodí, a že tato pomoc je možná a přístupná pro každého. V jednom jihomoravském městečku jsme mluvili o tom, proč Betlém vznikl a o koho se stará, až se ozvala jedna posluchačka: „Já už jsem o vás slyšela. Ale říkala jsem si: Těm já přispívat nebudu, oni se starají o kdovíjaké ženské. Dnes jsem ale pochopila, že se staráte o jejich děti, které za nic nemohou.“

Ano, staráme se o nenarozené děti a nenašli jsme lepší způsob, než nabídnout praktickou pomoc jejich matkám v situaci, kdy si samy pomoci nedokážou a společnost o ně nemá zájem. Neřešíme, zda si za to mohou samy nebo je do jejich situace dostaly okolnosti. Řešíme záchranu jejich dítěte a podporu tak, aby se po odchodu z našeho domu dokázaly postavit na vlastní nohy. Už mnohokrát se to podařilo. Přála bych si, aby toto dílo mohlo růst dál až do doby, kdy nebude potřeba – kdy už žádné dítě nebude ohrožené zabitím před narozením.

Rádi bychom vám nabídli inspiraci k ochraně nenarozených dětí prostřednictvím několika svědectví a rozhovorů. Třeba i vy skrze ně zahlédnete způsob, jak přispět ve svém vlastním prostředí, aby lidský život od počátku měl více zastání.

MARIE GLOGAROVÁ,

předsedkyně správní rady
Nadačního fondu
Betlém nenarozeným

Ochrana a úcta k životu počatého člověka je v současné společnosti a jí nastaveném žebříčku hodnot obtížné téma. Ti nemnozí, kteří na tuto otázku upozorňují, bývají považováni za „zvláštní“.

Ti, kteří se tématu navenek vyhýbají, přestože cítí, že se jedná o správnou věc, jsou oškatulkováni jako alibisté. A většinou lidé je to jedno, protože mají „svých starostí dost“. Je obtížné zůstat na úzké cestě a neupadat do extrémů. Přesto většina lidí svým přirozeným citěním i vlivem křesťanských kořenů vnímá, že od okamžiku početí se skutečně jedná o lidský život se všemi šancemi a jeho svědomí utracení nelze označit jinak než jako zabití nevinného. Na druhé straně se dnešní společnost dopracovala k přesvědčení, že člověk může zasahovat do všeho, co poznal a co mu může přinášet užitek nebo výhodu. A tak si ve jménu tzv. pokroku a svo-

body přivlastňuje právo rozhodovat o bytí či nebytí druhých, zvláště když jejich existence překáží naší nezávislosti, svobodě, touze po pohodlí, nenáročnosti života, hmotné zajištěnosti. To všechno za postupné ztráty širšího a hlubšího pohledu na podstatné hodnoty a smysl života.

Ostatně otázka potřeby zničit život druhého, pokud komplikuje nebo ohrožuje mé plány a představy, provází lidstvo celou jeho historii. Že se to vždy nejsnadněji uskutečňovalo vůči bezbranným, asi nepřekvapí. Ovšem masové utrácení příchozí generace je fenomén zcela nový. V tomto směru vzbuzuje směřování naší společnosti až strach, k jakým důsledkům neúcta k lidskému životu dorůstá. Jsem přesvědčen, že žádný křesťan nemůže s čistým svědomím odvrátit pohled od této dnešní choroby a ignorovat ji.

Chci poděkovat každému, kdo modlitbou, konkrétními kroky nebo finančně při-

spívá k záchraně ohrožených počatých dětí, a doporučit pozornosti tento rozměr našeho života i těm z vás, kteří jste se o tuto věc doposud nezajímali. Rád bych, aby váš osobní postoj a jednání byly citlivé a pevné, a to i za cenu pohybování se na hraně společenské přijatelnosti. Zvláště děkuji těm, kteří si vzali jako svůj životní úkol pomáhat ženám v jejich obtížně řešitelné situaci a nabízet naději jim i jejich mnohdy ještě nenarozeným dětem. Je to nepřehlédnutelné svědectví obětavé lásky vyplývající z víry v Boha. My ostatní se máme na jejich svědectví podílet.

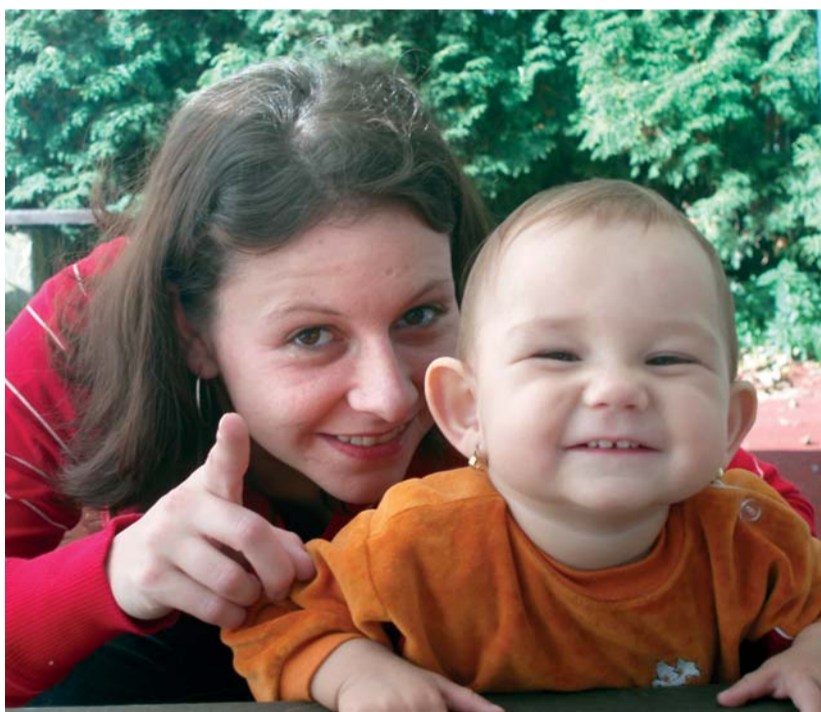
Žehnám všem, kteří nejsou lhostejní.

VOJTĚCH CIKRLE,
diecézní biskup brněnský

Ochrana počatého člověka

Azylový dům: moje nová šance

Klárka se svou maminkou dnes bydlí ve svém. Do azylového domu však rády přijdou občas na návštěvu.

Má cesta do azylového domu začala nenápadně. Byla jsem vdaná a s manželem jsme bydleli v Praze. Měla jsem dobré zaměstnání a nad dítětem jsem vůbec nepřemýšlela.

Pak ale přišly neshody s manželem, rozvod a jeho odchod do výkonu trestu. A já zjistila, že jsem těhotná. Aby toho nebylo málo, přišla jsem v té době také o práci. Ně-

jakou dobu jsem platila byt z úspor, ale nešlo to pořád. V té době mi hodně pomohli rodiče. Nemohli mi sice dát ubytování ani prostředky, ale podpořili mě v rozhodnutí, abych si dítě nechala – původně jsem je chtěla dát k adopci.

V Praze místo v azylovém domě neměli, ale nabídli mi ubytování v Azylovém domě pro těhotné ženy v tísni v Hamrech u Hlin-

ska. Odstěhovala jsem se tam a za několik týdnů se mi narodila dcerka Klárka. Dřív jsem si neuměla představit, jak se postarat o malé dítě, nikdy dřív jsem je nedržela v náručí, neměla jsem zkušenost ani od přátel nebo příbuzných. Bylo to pro mě úplně nové. Ale byla jsem ochotna se o své dítě postarat a nebála jsem se požádat o radu. A tak jsme se s Klárkou postupně spolu učily žít. V personálu azylového domu jsem měla vždy laskavou podporu a zdroj dobrých rad. A dnes s odstupem času zjišťuji, že pobyt v tomto azylovém domě bylo to nejlepší, co mě mohlo potkat. Zpočátku se mi stýskalo po Praze i po rodičích, a když jsem měla příležitost přestěhovat se do azylového domu v Praze, využila jsem ji. Po několika špatných zkušenostech jsem se ale velmi ráda vrátila zpět. Od března tohoto roku se mi podařilo sehnat v nedalekém městečku byt, a tak jsme s Klárkou získaly své útočiště a zázemí. Líbí se mi tady. A kdoví, možná v tomto kraji zůstanu už natrvalo.

ZAČÍT ZNOVU

Azylový dům se pro mě stal novou šancí, dal mi možnost začít úplně znovu. Vymánil se ze špatného vlivu bývalých přátel mého manžela, najít sama sebe, stát se zodpovědnější, spolehlivější i moudřejší. Pomohly mi osudy jiných klientek azylového domu i dobré vedení a rady jeho pracovníků. A především – stala jsem se mámou. Dnes už vím, jak velké bohatství je mít dítě. Je to krásné a nikdy nekončící dobrodružství. Neměnila bych. Život bez Klárky si už neumím představit. Víím, že život může být hodně složitý. Ale chtěla bych povzbudit ty, kteří právě prožívají jeho tíhu, aby se nevzdávali. Pomoc nepřijde sama, ale mohou ji najít.

KLÁRČINA MAMINKA

Jak pomáhá dětem Dlaň životu?

Obecně prospěšná společnost Dlaň životu je tak trochu „dítětem“ Nadačního fondu Betlém nenarozeným.

Ten je jejím zakladatelem, dlouhodobě ji všestranně podporuje, aby tak do života uvedla jeho sny o ochraně dítěte od jeho početí, o domě, kde úcta k člověku od počátku bude rozpoznatelná v ovzduší vztahů mezi lidmi, kteří v něm žijí. S vděčností za

všestrannou pomoc bych vám ráda přiblížila projekty Dlaně životu, které svými dary zaslannými na účet veřejné sbírky (viz stranu D, pozn. red.) můžete podpořit.

Jako první své dveře otevřela Poradna Cesta těhotenství v Ostravě, která právě letos oslavila desáté výročí od svého vzniku. Služby nabízené těhotným ženám a matkám s malými dětmi postupně rozšiřovala, až dozrály k dnešní podobě. Poradna od počátku

své existence poskytuje prostor pro hledání řešení v situaci nečekaného těhotenství. Dnes nabízí také služby doly pro období těhotenství, porodu a šestinedělí, základní vybavičku pro miminko anebo vzdělávací setkání pro matky s malými dětmi, které tak mají možnost povzbudit se navzájem ve svém mateřství.

(Pokrčování na str. B)

Jak pomáhá dětem...

(Dokončení ze str. A)

Největším projektem je *Azylový dům pro těhotné ženy v tísní* v Hamrech u Hlinska, který nabízí podporu a pomoc v tíživé životní situaci těhotným ženám a matkám s dětmi do sedmi let věku z celé ČR. V tomto domě jim pracovníci nabízejí pomoc ve formě ubytování, poradenství a zázemí. Za pět let trvání této služby se ukázalo, že je nezbytné podpořit matky v přijetí mateřské role také odbornými službami psychologa, videotrenaéra a dalších profesionálů, kteří v rámci přednášek a setkávání konkrétní matce pomáhají vypořádat se s realitou jejího života, přijmout ji a naučit se v ní fungovat. Tyto odborné služby jsou obsahem dalšího projektu s názvem *Cesta mateřstvím*.

Projekt *Začít znovu* se zrodil proto, abychom klientky připravili na návrat do běžné společnosti – a v některých případech také proto, abychom vůbec vyřešili touhu po začlenění. Druhým rokem se snažíme klientkám nabízet možnost drobného přivýdělku v průběhu pobytu v azylovém domě. Situace na trhu práce je obecně velmi neutěšená, tím spíše pro matky-samoživitelky s malými dětmi. Proto jsme hledali způsob, jak klientkám najít práci, kterou by mohly vykonávat „z domu“, manuálně ji zvládnou a stačily by jim přitom zajistit péči o své dítě. Zaměstnáváme naše klientky formou dohody o provedení práce, vloni šlo o balení papírových krabiček pro firmu, letos je to jinak – klientky mohou pomáhat při práci na zahradě, při úklidu, při zajištění občerstvení na různé akce v azylovém domě.

Přála bych si, abyste v naší činnosti zahlédli konkrétní snahu směrem k naplnění cíle nadačního fondu – udělat „malíčkový“, ale konkrétní krok na cestě k účtům lidskému životu“.

MARCELA HOLEŇOVÁ,
ředitelka Obecně prospěšné společnosti *Dlaň života*

Aby mámy, co nic nedostaly, mohly dávat

Pomoc matkám a jejich dětem v azylovém domě stojí za to.

Dnes večer zdi kanceláře opět poskytují nevědní, a přece typický obraz. Na křesle sedí mladá žena s dítětem na klíně, z opačné strany stolu se chystá usednout vedoucí sociální pracovnice. Jsme v azylovém domě a mladá maminka přišla na večerní „pokec“.

Není to tak dávno, co klientka do azylového domu nastoupila. Nedávno jí bylo devatenáct a mateřství – jak jinak – jí překvapilo. S tátou dítěte se seznámila jako čtrnáctiletá dívka zoufale hledající „kámoše“, aby jí konečně někdo chápal a měl rád. Od malička s ní prý byly jen problémy.

„Máma na mě nestačila. Byla jsem hrozně zmetek. Víím, že jsem zmetek. Tak mě dali do ústavu.“ Povídá a čas od času pokukuje na pracovníci, aby si nenechala ujít žádný z jejích posunků, gest, pokývání hlavou. Potřebuje se ujistit, že tak jako všude jinde i zde bude odměněna. Potřebuje mít důvod zlobit se. Kde najít prvenství, když ne ve „zlobení“? A kde najít viníka pro svoje zlobení? Všichni kolem jsou špatní, nespravedliví, všichni na ni mají nespravedlivé nároky. Kolik proti-

chudných myšlenek, kolik vnitřních, většinou asi neuvědomělých bojů! „Pastáková holka“ už i zde, v azylovém domě, několikrát porušila pravidla. Hrozí jí vyhozov. Co s tím?

ZRANĚNÍ I ODPOVĚDNOST

„Ty večery tady jsou pro mě dlouhé. V pastáku jsme každé den do půlnoci hráli karty... Bylo to hrozné, než jsem si zvykla. I tady si zvyknu.“ Pracovnice odpoví: „Jste tu teprve krátce. Vííme, že potřebujete čas. Ale obě taky vííme, že je potřeba na něčem se shodnout, něco společně snést, dodržovat. S tím jste měla doteď velké problémy. Jsem ráda, že ode dneška je to jiné.“ „V pastáku jsem byla taky nejhorší,“ řekne a kouká na „šéfkou“, jak by asi vedoucí nazvala ona. Všechny nenasycené potřeby v ní volají, že potřebuje pochopit, pohlédit, že potřebuje cítit a vnímat něco, na co čeká dvacet let.

„Vím, že jste to měla těžké. Ale dneska jste máma a máte krásnou holčičku. Hodně lidí by vám jí závidělo. Je škoda, že jste to neměla nic moc, ale dnes už tu nejste od toho, abyste byla dítětem, ale dospělou matkou.“

Na tváři mladé matky se objevují slzičky. Téma pro vedoucí. Manipulace, lftost, vztek? Kdo ví? Klientka mockrát omlouvala sama sebe svým dětstvím. Slyšela nejednou od odborníků, že má právo na zmatky, na problémy, že má právo být oním zmetkem.

Před měsícem, kdy nastoupila sem, se cosi změnilo. Sice všichni uznávají, jak těžké to ve svém krátkém životě měla, ale zároveň očekávají odpovědnost. V posledních dnech stála klientka všechny pracovníky mnoho úsilí. Byla drzá, hrubá, vulgární. To, co nedělala v pastáku, prý nebude dělat ani tady. Těžká pomoc. Všechny to stálo několik dní přemýšlení a hledání těch nejlepších cest, jak zohlednit individualitu tohoto specifického člověka, a zároveň pravidla azylového domu. Také klientka po úvodních výbuších vzteku pochopila, že „každý je svého štěstí strůjcem“.

ZMĚNIT SCÉNÁŘ

Po uvědoměném klientčině prohlášení, že jde uspat malou, zůstává vedoucí v kanceláři sama. Utře stůl, který malá utapkala zvědavými ručkama, a přemýšlí nad tím, jak je člověk slabý a malý. Malý – a přesto určený pro vysoký cíl a smysl. Vedoucí týmu radí klientkám předejít sama sebe, stoupat výš – a sama ví, jak těžké je to pro ni i pro mnoho lidí, kteří měli úplnou „superrodinu“. Myslí také na ty, kdo nechápou jejich práci a matky v „azyláku“ vidí jako příživníky. Jaké to oni měli v dětství? Dokážou pochopit, jak určující vliv má na dítě rodina? Vědí, že tyto klientky mají úplně jiná životní východiska než milované dítě svých rodičů? Chápeme vůbec, co se bojí, když rodinu odsunujeme na další, jen ne přední místa?

Tento příběh je pravdivý. Máma, o které je řeč, se v těchto dnech ujala role matky. Snaží se starat o dceru, přestože nikdy nezažila laskavou péči svých rodičů. Snaží se pomáhat v azylovém domě, přestože vůbec netuší, jestli se jí to někdy pozitivně vrátí. Snaží se dodržovat pravidla, přestože to je ve scénáři jejího života zakódováno jako potupa. Až se třeba rozhodnete „tém v azyláku“ pomoci, vzpomeňte i na to, že tam žije jedna máma, která nic nedostala, ale pomalu se učí dávat. Je všechno jiné, jen ne flákačka. Zkuste jí pomoci.

MICHAELA SCHINDLEROVÁ,
pracovnice Azylového domu pro těhotné ženy v tísní

Už vím, co udělám. Já si ho nechám!

Zvonek poradny oznamuje další návštěvu. Za dveřmi stojí rozchvělá žena ve středních letech a ptá se, je-li tu dobře v poradně pro těhotné. Pracovnice ji uvádí do konzultační místnosti a naslouchá jejímu příběhu.

„Víte, mám už doma dvě dospívající děti a jedno malé a sotva to utáhnu. Vůbec jsem nečekala, že budu ještě těhotná. Doma o tom ještě ani neví. Kde bych mohla sehnat peníze na potrat? Na gynekologii mi dnes řekli, že se musím rozhodnout rychle. Mám na to pět dní, abych ještě mohla jít na miniinterrupci. Pak už by byl potrat mnohem horší.“

Vyděšená žena pokračuje, že by vzhledem k jejímu věku mohlo být těhotenství rizikové, dítě by se nemuselo narodit zdravé a ona by třeba porod ani nezvládla. Vždyť už teď má zdravotní problémy.

Když ze sebe dostává, co jí v tu chvíli nejvíc tíží, a zaslechne slova pracovnice poradny, že jde o vážné rozhodnutí a má ještě přece nějaký čas přemýšlet o řešení, kterého by ani po letech nemusela litovat, rysy ve tváři se jí pomalu uvolňují a rozpovídá se dál.

ZDE SE POMÁHÁ

Vybavuje se jí vzpomínka na vlastní zkušenost s potratem, jehož následky psychicky

těžce nesla řadu měsíců. Začíná nahlas přemýšlet, jak teď asi vypadá její plod. „Už mu tluč srdíčko!“ A pak už nemluví o plodu, ale o dítěti. A také se jí vybavuje, že i přes pochopnost lékařů má dnes doma krásnou holčičku z předchozího těhotenství.

Ale teď je znovu těhotná. Nečekané! Bojí se, jak zvládnou další dítě finančně. Možnost svěřením dítěte do adopce ale hned rázně odmítá: „Když už bych ho porodila, určitě bych si ho nechala. Dřív byli lidé chudí a taky zvládli vychovat i deset dětí.“

A strach z bolesti? Z toho, zda zvládne všechny komplikace, které by se mohly objevit? Co když dítě bude nemocné? Ale vždyť

jsou tu lidé, kteří jí můžou pomoci též v těchto obavách. I tady v poradně se může setkat s doulou a hledat způsob, jak porod zvládnout co nejlépe. A také jí zde mohou pomoci do začátku vybavičkou pro miminko.

Nakonec z jejích úst zaznívá překvapivá otázka: „Můžete mi dát nějaký letáček o tom, jak se vyvíjí dítě před narozením, a taky něco, co by mě od potratu odradilo?“ Chvilí nato odchází z poradny s několika letáky v ruce a na rozloučenou se usmívá se slovy: „Už asi vím, co udělám. Já si ho nechám!“

IVA KŘENKOVÁ,
koordinátorka projektu *Poradna Cesta těhotenstvím*

Díky Poradně se rozplynuly mé obavy z neznámého

Na své první těhotenství jsem se těšila, ale samozřejmě bylo vše nové. Nevěděla jsem, co mám očekávat, jaké mám možnosti ohledně porodu, a měla jsem spoustu dalších otázek.

V těhotenství mě zaujala pozvánka na kurz kojeneckých masáží, kterou jsem viděla na poutači na chodníku před poradnou. Tak jsem se odhodlala a šla se zeptat, co to je za poradnu, že bych ji nějak využila, když jsem těhotná.

Zjistila jsem, že tam jsou velice příjemní lidé, kteří mají co nabídnout. Dozvěděla jsem se o smyslu poradny a začala pravidel-

ně docházet na setkání. Absolvovala jsem i konzultace s doulou, kde jsme probíraly možnosti porodu a další mé dotazy. Zapůjčila jsem si i knihu o přirozených porodech. Ptala jsem se ostatních maminek na zážitky a zkušenosti z porodu a z porodnic. Ujasnila jsem si, co chci, a mé obavy z neznámého se postupně rozplývaly.

Důležité pro mě bylo také setkávání maminek s dětmi, kde jsem se vždy dozvěděla zajímavé informace nebo se naučila něco vyrábět. Pozorovala a poslouchala jsem zkušené maminky a zjišťovala, že všechno jde, když se chce. Díky Poradně Cesta těhotenstvím jsem své těhotenství mohla prožívat s ostatními ma-

Daneček už je v Poradně Cesta těhotenstvím jako doma.

minkami a sdílet s nimi své pocity a touhy. Porod si ale člověk nemůže naplánovat – lépe řečeno může, ale vše potom může být jinak. Alespoň u nás to tak bylo. Ale Daneček vše zvládl bez větších komplikací a je to veselý živý chlapec. Také po porodu jsem brzy začala opět poradnu navštěvovat. Povzbuzovalo mě, že jsem viděla jiné maminky, jak si poradí i s více dětmi. Pomáhá mi setkávat se s lidmi stejného smýšlení a s podobnými problémy.

Dnes již mám druhé dítě – Adrianku. A ráda poradnu navštěvuji vždy, když mi to vyjde, protože mě to vždycky povzbudí. Za to vše moc děkuji.

MAMINKA ADRIANKY A DANEČKA

Betlém nenarozeným v pohledu dvaceti let života

Před dvaceti lety se zrodila myšlenka konkrétním způsobem pomoci k ochraně počatých dětí. Ke kořenům inspirace k vzniku Nadace Betlém nenarozeným a azylového domu pro těhotné matky v tísní jsme se vydali s paní doktorkou Petrou Vahalíkovou.

Byla jsem tehdy mladá a původně jsem studovala matematiku na fakultě v Olomouci. Můj výběr tohoto oboru zřejmě souvisel s ambicí mého tehdejšího věku – něco studovat – a s obvyklými naivními představami o budoucnosti. Když jsem se trochu v souvislostech života našla, přešla jsem na jinou školu a začala studovat obor zdravotní sestra. Po maturitě jsem nastoupila do nemocnice. Během několika měsíců mi došlo, že mnohé z mých snů byly jen mé iluze o zdravotnictví.

Vícekrát jsem o tom hovořila s knězem a pokoušela se zorientovat. Uvědomila jsem si, že jako zdravotní sestra jsem pouze článkem systému, který zdaleka ne vždy je vůbec schopen respektovat člověka v integritě ducha a těla někam směřující bytosti, ale vnímá ho spíše jako problém funkčnosti tkání, a že nemám moc možností něco změnit.

Tehdy mi ten kněz řekl něco ve smyslu: „Jestli tě to skutečně v srdci trápí a nebudeš se v tom spoléhat jen na sebe, ale na Boha a na to, že se pokoušíš skutečně naplnit to, co poznáváš, že je správné, ať už je to snadné nebo těžké, začni znovu studovat. Připrav se na zkoušky na medicínu a já se pokusím dát dohromady nějaký dům, kde by úcta k životu a k člověku byla opravdu na prvním místě. Věřím, že lidem to zásadním způsobem pomůže a ty v tom zápase o víru a důvěru můžeš nalézat inspiraci pro vlastní službu. Také si to teď neumím představit, jak by bylo možné takový dům postavit, ale věřím, že i Bůh má své priority, nejen my. To je víra, nebo nevíra v Boží upřímný vztah k jednotlivému člověku a k lidskému životu na Zemi. Tolikrát přece projevils svou vřelost a věřím, že i v této oblasti ji bude projevovat znovu a znovu. A jestli se tady objeví někdo, kdo s ním v tom touží souznít, těžko si představit, že by on netoužil souznít s ním. Přece tady nejde o nějaké naše izolované plány, ale o Boží věc a o Boží vztah k člověku. A jestli on v našich krocích zahlédne své kroky, tak se to podaří.“

Vzpomínám si, že to bylo někdy koncem září v roce 1993. Ten rozhovor netrval déle než nějakých dvacet nebo třicet minut. Možná většina důležitých rozhodnutí, kde jde o smysl života, je v konečné chvíli rychlá, i když se srdce chvěje. Ten den se úplně změnil směr mého života. Nemělo to tehdy ještě konkrétní podobu. Konkrétní bylo jen to, že stůj co stůj musí jít o prostor úcty vůči celistvosti lidského života od početí, a to především v těch oblastech, kde je nejvíce ponižován a ohrožován. A tento postoj postupně dal obsah dalšímu hledání. Bylo překvapující-

Betlém nenarozeným podává dlaň životu.

cí, kolik lidí naléhavost tohoto hledání vnímalo a přidali se.

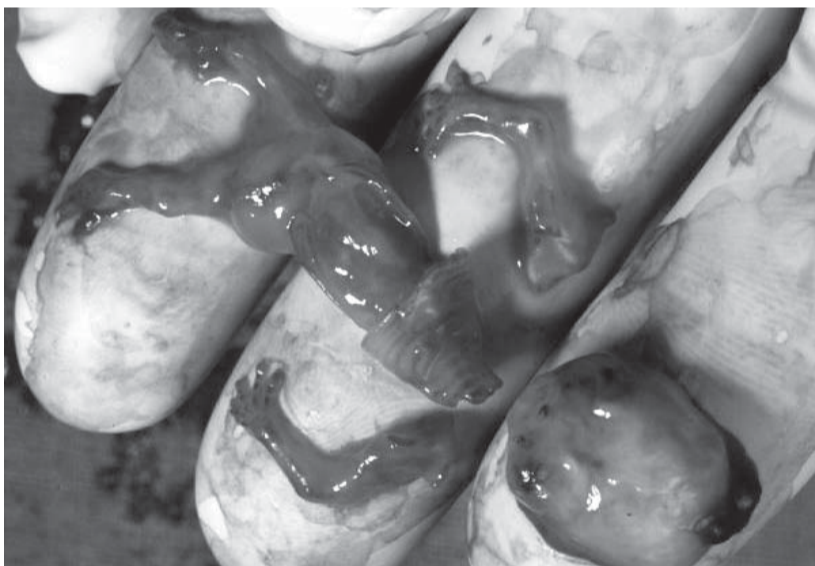
PETRA VAHALÍKOVÁ

Na vzpomínky jsme se zeptali také některých z těch, kdo se podíleli na uskutečňování myšlenky záchranu počatých dětí, po jejím několikaletém vyzrání se stali zřizovateli Nadace Betlém nenarozeným a dodnes tomuto dílu pomáhají.

Na začátku stálo vědomí, že je tady někdo (počaté dítě), kdo se ještě nedokáže sám bránit a potřebuje naši pomoc. Právě tito ještě nenarození jsou v naší moderní době hromadně zabíjeni, a je jim tak upíráno základní

lidské právo na život. Právě v oblasti životní situace matek, kdy k tomu dochází, může každý z nás těmto dětem konkrétně pomoci tak, aby se mohly narodit a prožívat plnohodnotný a důstojný život. S tímto vědomím jsme hledali způsob, jak takovým maminkám pomoci řešit jejich mnohdy složitou životní situaci. Z tohoto hledání nakonec vykrystalizovala snaha vybudovat pro maminky azylový dům, ve kterém by našly opravdové zázemí, kde by mohly zakusit Boží lásku a mít zde zázemí (Betlém), které by jim mohlo pomoci si později vytvořit vlastní domov.

K naplnění tohoto cíle však pochopitelně vedla dlouhá cesta hledání, jak takové zázemí vybudovat. Navíc když jsme k tomu neměli finanční prostředky. Tak začal vznikat

Potrat v 8. týdnu po početí (www.stopgenocide.cz).

„Zlatý poklad Betléma“, kdy mnozí lidé svými dary přispívali na vybudování domu pro matky s dětmi a ochranu nenarozených dětí.

Začátkem roku 1997 jsme po dokončení mnoha předběžných kroků potřebných k založení Nadace Betlém nenarozeným poprosili pana biskupa ostravsko-opavské diecéze, Mons. Františka V. Lobkowicze, o setkání, aby se k tomuto dílu vyjádřil. Samozřejmě že tam padala různá témata o smyslu takového díla, zvažoval jeho potřebnost apod. A pochopitelně došlo i na evangelijní úryvek: „Když někdo začne stavět věž a vidí, že nemá prostředky, aby ji dokončil...“ Když ale vnímal, jakou podporu tento záměr má ze strany mnoha lidí, dal nám své požehnání.

Po mnoha letech společné snahy lidí zapojených do realizace tohoto díla a v opoře o Boží požehnání se nakonec dům pro matky s dětmi podařilo otevřít, a mohla tak začít další etapa konkrétní pomoci těm, kteří ji potřebují. I když dnes již hlavní tíha zodpovědnosti za celé dílo „Betléma“ leží na jiných lidech, jsem rád, že toto dílo pomoci stále pokračuje a že ho mohu podporovat svými modlitbami a příležitostnou pomocí. Největší radost mám ze zachráněných životů dětí, které se mohly díky Betlému narodit. Jsem moc vděčný za to, že i přes složitost dnešní doby se najdou lidé, díky jejichž podpoře může naše pomoc nenarozeným dětem pokračovat.

ANTONÍN GRÝŽBŇ

„Bude to dům pro ubytování matek, jejichž nezralost nebo tísnivá životní situace komplikuje přijetí počaté dítěte, dále pro děti z ústavů, o které budou pečovat pěstouni, a také k ubytování starých lidí s cílem vytvořit dětem prostředí lidského zranění.“ Toto byla první a zásadní informace pro mě a náš společný sen a cíl, ke kterému jsme se museli doslova prokousat uprostřed světa, který nic takového nechápal jako významné a důležité: projít přes hledání koncepcí, tvoření projektů, ale také přes náročnost vzájemného sdílení a přes třibení různých představ až k tomu, že se otevřely dveře „Betléma“ a přišla první těhotná máma. To všechno bez nějaké zvláštní podpory státu.

Ale já věděla, že kdyby mě někdo pozval do takového domu, když jsem čekala své druhé dítě, byla by to pro mě velká úleva a oáza naděje. Nemusela bych stále poslouchat, ať jdu na potrat, a trpět všechny ty hrubosti. Chápu ty otázky typu: „A ty chceš být v té nadaci, co bude stavět ten dům? A kde chcete vzít peníze na stavbu?“ Byli jsme asi úplní blázni, pouštět se do něčeho takového bez jakéhokoli finančního zajištění. Asi jsem v tu chvíli na finance a neskonale nasazení, které to bude stát, moc nemyslela. Spíš mě začal zajímat ten normální postoj k životu, který se tak rychle vytrácí.

(Pokračování na str. D)

0 počatých dětech s gynekoložkou

Betlém nenarozeným již mnoho let spolupracuje s lékařkou LUDMILOU LÁZNIČKOVOU. Hovořili jsme o ochraně počatých dětí.

Co vás na práci gynekoložky těší?

Je to velice rozmanitá práce. Nedílnou součástí gynekologie je prevence, a tedy i informovanost, aby se předcházelo zbytečným onemocněním, nechtěné neplodnosti nebo naopak neplánovaným otěhotněním. To nejkrásnější je pak provázení nastávajících maminek v těhotenské poradně. Těhotenství není nemoc, ale přesto je potřebné je sledovat, aby nevznikly zbytečné komplikace. Je nádherné vidět, jak miminko postupně roste, jak se maminka připravuje k porodu.

Co když dítě přijde nečekaně a zvažuje se umělý potrat?

Každá ztráta dítěte nejen ženu, ale i vztah, ve kterém k početí došlo, poznamená, pokaždé je bolestná. V případě umělého potratu je situace pro ženu o to těžší, že ví, že dala souhlas k ukončení života svého dítěte. I když v dané chvíli se mohou zdát všechny důvody pro potrat zcela opodstatněné, a žena po něm dokonce může vnímat úlevu, že se „problém vyřešil“, s odstupem času zůstává pocit prázdna, výčitky, bolest. Proto umělý potrat nikdy nikomu nedoporučuji. Je to zlo. Situace se vždy dá řešit jinak.

Co bývá ve vaší praxi nejčastějším důvodem pro potrat?

Jako důvod bývá uváděna špatná ekonomická situace. Často je pak za požadavkem k postoupení potratu špatný vztah mezi partnery. Muž buď ani neví, že k početí dítěte došlo, nebo se zříká zodpovědnosti a zcela nesprávně, nechlapsky nechává vše na ženě. Alarmující je stoupající počet umělých potratů pro vyjádření podezření na nějakou vývojovou vadu miminka.

Jak se díváte na vyšetření v těhotenství, na základě kterých může být matce doporučeno potrat?

Sama tato vyšetření vůbec nedoporučuji. V těhotenství se mají provádět pouze vyšetření vedoucí k odůvodnění případné léčby. Vyšetření na vývojové vady ale za tímto účelem prováděna nejsou. Jejich jediný smysl je, aby se zdůvodnilo provedení potratu, aby se náhodou nenarodilo nemocné dítě. Navíc opakovaně se stává, že výsledek vyšetření vyjadřuje vysokou pravděpodobnost postižení dítěte, pokud však rodiče situaci ustojí a nabízený potrat nepodstoupí, nakonec se narodí zdravé dítě. Zdravé po genetické stránce, ale zraněné napětím, které maminka v těhotenství zbytečně prožívala. Proto se domnívám, že vyjádřením zodpovědnosti je tyto testy jednoznačně odmítnout, netestovat své dítě, ale plně je přijímat: tak, jak se to sluhuje při svatbním obřadu.

Co může pomoci matce zvažující potrat, aby své počaté dítě přijala?

Již první vstřícný přístup sestřičky nebo lékaře má mocný účinek. Mnoho žen mi potvrdilo, nakolik jim k přijetí dítěte pomohlo, že jsem vyjádřila blahopřání k mateřství. Uvědomily si, že i naprosto neplánované těhotenství je vlastně něčím krásným. Několikrát pomohlo ultrazvukové vyšetření, když jsem nastávající mamince ukázala její miminko, kterému již tlouklo srdíčko. Vždy se snažím s nastávající maminkou mluvit pozitivně, povzbudit ji, že i nečekaná situace má řešení.

Jaké služby pro nastávající maminky jsou podle vás potřebné?

Řešení neplánovaného těhotenství potřebuje vždy čas. Kdyby u nás v Centru naděje a pomoci nefungovala Poradna pro ženy a dívky, zajistě by nemožno být tolik dětí zachráněných. Takové poradny jsou potřebné po celé republice. Někdy je sociální situace nastávající maminky opravdu velice zoufalá a bez spolupráce s azylovými domy by naše práce byla marná.

Být dobrovolníkem je dobrodružství

„Tak kolik nás v sobotu bude?“ ptám se každý poslední pátek v měsíci, kdy se chystáme na brigádu do Azylového domu pro maminky v tísní v Hamrech u Hlinska.

V pátek vyrážím do obchodu, abych podle toho, co je právě v akci, sestavila sobotní celodenní jídelníček, a předem tak nachystala vše, co bude v sobotu potřeba. Ještě nezapomenout nachystat komínky oblečení pro celou rodinu a jít co nejdříve spát. Ve 4.30 v sobotu zvoní budík. Musím rychle vstát, přemístit komínky na děti a děti přemístit do auta. Hurá – konečně je všechno a všichni v autě – vyrážíme! Ještě cestou rychle přemýšlím, jestli opravdu máme všechno, a pak svěříme celý den do Božích rukou.

NEPOZNÁME NUDU

Co obnáší dobrovolnictví v neziskové organizaci? Nejde jen o chystání jídla na brigádách, ale o širokou paletu dalších činností. Dobrovolnictví s sebou přináší stále něco nového. Hodně věcí se vymyká našim předsta-

vám a plánům. Je to v podstatě jedno velké dobrodružství, které na nás čeká na každém kroku. Má jednu důležitou výhodu, a to že ani my, ani naše děti neznají, co je to nuda, a postupně berou jako samozřejmost udělat něco pro toho druhého.

Člověk se dostává do situací, do kterých by se normálně nedostal, učí se je řešit a častokrát při tom objeví nějakou svou novou hříbnu, kterou by jinak neobjevil. Dobrovolnictví je také otázka osobního dozrání, kdy se setkáváme s ostatními, se kterými nemáme vždy stejný pohled nebo názor. V takových chvílích si každý musí „oprášit“ svůj motiv – proč to dělám, kvůli komu to dělám; a znovu dát větší prostor tomu hlavnímu a největšímu dobrovolníkovi, který se svobodně rozhodl nás milovat – Bohu.

HELENA PTÁČNÍKOVÁ,
dobrovolnice

Dobrovolníci v azylovém domě při brigádě.

Hlavní hrdina pohádky

Jako vloni, tak i letos. Opět po roce se v Azylovém domě pro těhotné ženy objevili mladí lidé se svým divadelním představením. Pohádkový příběh vyprávěl o tom, že každý člověk má svou hodnotu.

Byl krásný i poučný. Už podruhé s nepřítím sleduji děj příběhu a uvědomuji si, že marně hledám hlavního hrdinu. Není zde princ, který by bojoval se zlem pro svou lásku, není zde ani prostá venkovská dívka, která by pro svého milého musela podstoupit dlouhou cestu pustou pouští, dokonce i kouzelná babička asi někde usnula a nechala pohádkový děj bez své přítomnosti. Příběh je

plný malých či větších hrdinů, kteří žijí svůj denní život. Dívám se na to všechno a říkám si, jak se taková žitá, nyní divadlem hraná všednost může stát tak kouzelnou, oslovující, a hlavně vtahující.

Stále si ale lámu hlavu s hlavním hrdinou. Kdo jím je? Přece v každém příběhu musí nějaký být. Jen v tomhle asi ne. Nevadí, je zase originální. Mládež se v tomto dílku vzorně ujala malých dětí. A jak jsou role ušity právě tak, aby každé dítě mělo v ději pohádky svého průvodce! Navzdory této propracovanosti děj nepůsobí uměle, ale právě naopak se stává přirozenou symfonií rolí a děje. Skvost.

MŮJ HRDINA

Jak to v pohádkách bývá, vše dobře skončilo. Skupina dětí, která vytvořila v ději příběhu nové a uchvacující přátelství, je doma, u svých rodičů. Šťastný král, jehož království bylo zachráněno, má v bezpečí svou malou dcerku. A jak jinak, všichni jsou šťastni. Přestože to v pohádce nezaznělo, myslím, že až do smrti. Žitím hodnot, které příběh předvedl, může být člověk šťastným až do smrti.

V sále se po skončení divadla ozývá typický šum, dotazy na herce, divadlo, scénář. „Kdo to dával dohromady? Kdo to s těmi

děčky trénoval? To muselo dát práce! Bylo to krásné!“ Doléhají ke mně zvědavé otázky a v mě myslí i v mých odpovědích se i letos objevuje mladý režisér Ondra. Ne že by na tom příliš záleželo, ale ještě mu není ani osmnáct. Na vše, co se týká organizace, kostýmů, scénáře, má pohotovou odpověď. Má jasno. Při sklízení úspěchu a ocenění se jen usměje, podívá se kamsi za sebe a říká: „To bylo společné, to děcka. Byli fakt šikovní.“

A já můžu jít spokojeně domů. Už vím, kdo je v tomto příběhu můj hlavní hrdina.

PANÍ MARKÉTA
z publika pohádkového představení dětí
v Azylovém domě pro těhotné ženy v tísní

Betlém nenarozeným v pohledu dvaceti let života

(Dokončení ze str. C)

Velká, ale přitom přirozená úcta k životu od početí až ke skonání, to je to, co mě k tomu dílu táhlo. Jednou, při své práci se zákony, jsem v občanském zákoníku narazila na text, že „způsobilost fyzické osoby má i počaté dítě“. Je to vytrženo z kontextu, já vím, je tam ještě alibistický doplněk, že se musí narodit živé. Ale přesto mi to nějak začalo vrtat v hlavě, že ten, kdo dobrovolně usiluje o potrat, dopouští se vraždy. Je to kruté obvinění, ale z různých a někdy vážných důvodů, které k tomu vedou, už se to pak nazývá úplně jinak. Ale je to tak jednoduché, že když se něco nazve jiným slovem, že se tím změní podstata zabití? Jsou to vážné věci.

Vícekrát jsem slyšela, že jsme snílci a že se to nikdy nepodaří. Ale kdo udělá konkrétní krok od teoretizování ke skutečné pomoci? Že to má smysl, se postupně ukazovalo, jak se začalo do tohoto díla zapojovat stále víc a více vstřícných lidí, dárců a celých rodin. Nevím, jestli je vhodné to slovo použít, ale bylo to pro mě fascinující. Mám radost z toho, že se alespoň zčásti s Boží pomocí naplnil náš sen, a věřím, že i Boží sen, a že mohu ještě

Také Alenka se mohla narodit a najít se svou mámou pomoc v azylovém domě.

na vlastní oči vidět a slyšet ty mámy, jak jsou rády, že mají kde být, a dnes už dokonce i pracovat a být užitečné. KARLA KULÍKOVÁ

Jak jsem se k Betlému nenarozeným dostal? Moc jsem nad tím nepřemýšlel, jen jsem tehdy tušil, že je to dobrá věc. I po létech tá-

pání a hledání, kdy se nevědělo, jak dál, mi stále dává stejný smysl. Význam Betléma nenarozeným vidím v tom, že vnáší do společnosti základní lidské hodnoty, jako je naplnění práva na život, na jeho důstojné prožití, na důstojný odchod z tohoto světa.

Když se rozhodnu udělat něco pro druhé, mohu to dělat sám, ale je-li nás se stejnou myšlenkou více, pomoc je intenzivnější, stabilnější a účinnější. A nejde jen o shánění prostředků k pomoci, ale také o lidskou souznalost a o to, že si musíme vzájemně pomáhat, abychom mohli pomáhat jiným. Betlém nenarozeným sdružuje ty, kdo vnímají potřebu zastat se Božích hodnot na této zemi. Proč by měla žena přemýšlet nad potratem, když jsou tady možnosti, jak jí a dítěti pomoci? Jsem rád, že skrze dílo „Betléma“ můžeme společně pomáhat tam, kde je život nejvíce ohrožen. Dnes už je to dlouhý zástup lidí, kterým se tak umožnilo přežít křehké období těhotenství či svůj život narovnat a nalézt jeho smysluplnost. Ale myslím, že by stačil i jeden jediný lidský život, který by byl zachráněn, a celé dílo Betléma nenarozeným by svůj smysl naplnilo.

JÍŘÍ HUTYRA

ZVEME VÁS

- na společné **Putování ke kořenům** na Radhošť 28. září s modlitbou za úctu k životu od početí
- na návštěvu **do Azylového domu pro těhotné ženy v tísní** (Hamry u Hlinska):
 - v zimě – na předvánoční divadelní pohádku
 - v létě – na Dětský den a odpolední představení dětí a mládeže

- na další setkání prostřednictvím webových stránek (www.nfbetlem.cz, www.dlanzivotu.cz)
- ke konkrétní pomoci těhotným ženám a dětem před narozením:
 - předáním kontaktu na Azylový dům pro těhotné ženy v tísní (tel.: 733 125 261) či Poradnu Cesta těhotenství (tel.: 605 329 232)
 - modlitbou, finančním či materiálním darem k zajištění těchto projektů

KONTAKTNÍ ÚDAJE

Nadační fond Betlém nenarozeným
Československá 1229/13, 702 00 Ostrava
www.nfbetlem.cz
e-mail: kontakt@nfbetlem.cz
tel.: 739 354 269
Bankovní spojení:
Fio banka: 2100409371/2010,
var. symbol: 1013

(veřejná sbírka na podporu projektů Azylový dům pro těhotné ženy v tísní, Poradna Cesta těhotenství, Cesta mateřství a Začít znovu – transparentní účet bez poplatků)

Nadále můžete podpořit AZYLOVÝ DŮM PRO TĚHOTNÉ ŽENY V TÍSNÍ

odesláním dárcovské SMS ve tvaru
DMS BETLEM
na telefonní číslo 87 777.
Cena DMS je 30 Kč.

Můžete přispívat i pravidelně každý měsíc po dobu jednoho roku. Stačí odeslat SMS ve tvaru **DMS ROK BETLEM**. Částka 30 Kč. Vám bude automaticky odečtena každý měsíc. Více informací najdete na www.darcovskasms.cz

DĚKUJEME ZA KAŽDOU VAŠI PODPORU V POMOCI DĚTEM, ABY SE MOHLY NARODIT!

Snímky v příloze archiv Nadačního fondu Betlém nenarozeným, přílohu připravila Alena Scheinostová.